

Vishnuh-Clan

De Adatleer van de Indische Archipel

Het Oorspronkelijke gedachtengoed

COPYRIGHT EN RECHTEN

Dit werk, inclusief alle hoofdstukken, leerstellingen, spreuken en beschrijvende teksten met betrekking tot de adatleer van de Indische en de leer van het Vishnuh-Genootschap, is een oorspronkelijk werk van de auteur en/of de leer van het Vishnuh-Genootschap.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, openbaar gemaakt, vertaald of op enige wijze verspreid, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opname of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

De in dit werk beschreven leer van het Vishnuh-Genootschap, inclusief alle filosofische structuren, spreuken en conceptuele kaders, is een originele literaire en filosofische constructie binnen dit manuscript en dient te worden beschouwd als een overgeleverd denksysteem, ontwikkeld binnen de context van dit werk voor educatieve, culturele en reflectieve doeleinden.

Elke gelijkenis met bestaande religies, tradities, personen, auteurs, scholen van denken of bestaande leerstellingen berust op toeval of op het bestaan van universele thema's die in uiteenlopende culturen voorkomen, zoals harmonie, gemeenschap, natuur en bewustzijn.

Dit werk van het Vishnuh-Genootschap dient niet te worden opgevat als een religieuze doctrine of als een oproep tot geloofsbeleving. Het is bedoeld als een oorspronkelijke weergave van de overlevering zoals deze binnen het Vishnuh-Genootschap is bewaard, aangevuld met een academisch onderbouwde reconstructie van vroegere adat- en geloofssystemen van de Indische archipel.

Daarbij worden historische bronnen, mondelinge tradities en culturele overleveringen samengebracht om inzicht te bieden in de denkwereld, maatschappelijke structuren en levensbeschouwing van vroegere gemeenschappen.

Het doel van dit werk is niet het voorschrijven van overtuigingen, maar het documenteren, duiden en toegankelijk maken van een cultureel en historisch erfgoed dat volgens de overlevering van het Vishnuh-Genootschap van generatie op generatie is bewaard gebleven.

© Alle rechten voorbehouden

Jaar van eerste publicatie: 2026

Inhoud

Voorwoord van de auteur.....	12
HOOFDSTUK 1 DE OORSPRONG VAN DE ADATLEER.....	25
HOOFDSTUK 2.....	31
DE KOSMOLOGIE VAN DE ARCHIPEL EN DE PLAATS VAN DE MENS.....	32
HOOFDSTUK 3.....	43
DE ZEVEN FUNDAMENTELE BEGINSELEN VAN DE ADATLEER.....	44
HOOFDSTUK 4.....	57
DE MENSELIJKE LEVENSCYCLUS BINNEN DE ADATLEER.....	58
HOOFDSTUK 5.....	73
DE OPBOUW VAN DE TRADITIONELE SAMENLEVING.....	74
HOOFDSTUK 6.....	89
DE ADAT VAN DE ZEE, DE RIVIEREN, DE BERGEN EN HET LAND.....	90
HOOFDSTUK 7.....	105
DE SPIRITUELE STRUCTUUR VAN DE ADATLEER	106
HOOFDSTUK 8.....	123

DE TWAALF LEVENSWETTEN VAN DE ADATLEER	123
HOOFDSTUK 9	132
RECHTEN VAN DE GEMEENSCHAP EN PLICHTEN VAN HET INDIVIDU	133
HOOFDSTUK 10	144
CONFLICT, HERSTEL EN RECHTSPRAAK BINNEN DE ADATLEER	145
HOOFDSTUK 11	157
ECONOMIE, ARBEID, RUIL EN GEMEENSCHAPSWELVAART BINNEN DE ADATLEER	157
HOOFDSTUK 12	169
OPVOEDING, KENNISOVERDRACHT EN WIJSHEID BINNEN DE ADATLEER	169
HOOFDSTUK 13	180
DE TOEKOMST VAN DE ADATLEER EN DE EILANDEN VAN DE ARCHIPEL	181

Voorwoord van de auteur

Voorwoord

Dit werk is gepresenteerd als een vertaling en herinterpretatie van oude lontarschriften van het Vishnuh-Genootschap, zoals deze binnen de traditie van de Indische archipel werden bewaard en overgeleverd in de context van kratonculturen en gemeenschapsstructuren.

Deze teksten vormen, binnen de overlevering van het Genootschap, een erfgoed waarin kennis niet uitsluitend werd vastgelegd in schrift, maar ook werd gedragen in ritueel, mondelinge overdracht en in de dagelijkse morele praktijk van de gemeenschap.

De inhoud van deze vertaling moet niet worden gelezen als een academische reconstructie of als een strikt historisch verslag, maar als een samenhangende hervertelling van een denk- en leefwereld waarin mens, natuur, gemeenschap en het onzichtbare bestaan als één verbonden geheel worden beschouwd.

De adatleer, zoals in dit werk uitgewerkt, fungeert als een interpretatief raamwerk waarin deze overgeleverde inzichten worden geordend, verdiept en opnieuw zichtbaar gemaakt. Het Vishnuh-Genootschap wordt daarbij benaderd als een levende traditie waarin principes van harmonie, verantwoordelijkheid en evenwicht centraal staan.

Als afstammeling van het Vishnuh-Genootschap is dit werk geschreven vanuit een positie van verbondenheid met deze overlevering, waarbij niet alleen de inhoud wordt weergegeven, maar ook wordt getracht de innerlijke samenhang en de geest van de leer te bewaren.

Voor buitenstaanders die niet bekend zijn met de betekenis en achtergrond van adat, kan gemakkelijk de indruk ontstaan dat Indo's en Indonesiërs spreken over adat alsof het een vaststaande, onbetwistbare waarheid betreft. De wijze waarop er soms naar wordt verwezen, met groot respect en overtuiging, kan de indruk wekken dat er sprake is van één duidelijk

omschreven systeem waarvan de inhoud voor iedereen gelijk is. In werkelijkheid is de situatie veel genuanceerder en complexer.

Volgens de overlevering van het Vishnuh-Genootschap bestond adat nooit uit één volledig uniforme verzameling regels die overal op dezelfde wijze werd toegepast.

Het Genootschap hield zich onder meer bezig met het vastleggen, ordenen en bewaren van adatregels en gebruiken die binnen verschillende Javaanse vorstendommen en gemeenschappen werden toegepast.

Deze op schrift gestelde verzamelingen vormden echter geen universeel wetboek. Zij dienden eerder als een overzicht van bestaande gebruiken, gedragsregels en maatschappelijke afspraken die in verschillende gebieden werden aangetroffen.

Juist daardoor ontstonden er aanzienlijke verschillen tussen regio's en gemeenschappen. Adat kon verschillen van koninkrijk tot koninkrijk, van vorstendom tot vorstendom, van

familie tot familie en zelfs van dorp tot dorp. Wat in de ene streek als vanzelfsprekend gebruik werd beschouwd, kon elders geheel onbekend zijn of op een andere wijze worden toegepast. Hoewel er vaak gemeenschappelijke uitgangspunten bestonden, waren de concrete invullingen afhankelijk van lokale omstandigheden, geschiedenis, tradities en sociale verhoudingen.

Daar komt bij dat adat gedurende vele generaties voornamelijk mondeling werd overgeleverd. Kennis werd doorgegeven van ouders op kinderen, van ouderen op jongeren en van leraren op leerlingen. Juist doordat deze overdracht grotendeels afhankelijk was van menselijke herinnering, interpretatie en persoonlijke ervaring, ontstonden in de loop der tijd verdere verschillen tussen families, regio's en gemeenschappen.

Niet iedere generatie ontving dezelfde kennis en niet iedere generatie gaf deze op exact dezelfde wijze door.

Bovendien hebben maatschappelijke veranderingen, migratie, oorlogen, koloniale invloeden, religieuze ontwikkelingen en modernisering hun invloed gehad op de wijze waarop adat werd begrepen en toegepast. Hierdoor zijn bepaalde gebruiken aangepast, aangevuld of vermengd geraakt met andere opvattingen.

Sommige onderdelen gingen verloren, terwijl andere juist werden uitgebreid of opnieuw geïnterpreteerd.

De huidige generatie kan dit moeilijk worden kwalijk genomen. Mensen kunnen immers slechts voortbouwen op de kennis die zij van hun ouders, grootouders en gemeenschap hebben ontvangen.

Wanneer delen van de oorspronkelijke overlevering verloren zijn gegaan of in de loop van de tijd zijn veranderd, is dat meestal het gevolg van historische processen die zich over vele generaties hebben voltrokken en niet van bewuste onwil of nalatigheid.

Het is daarom verstandig adat niet te beschouwen als één onveranderlijke waarheid, maar als een levende traditie die zich door de eeuwen heen heeft ontwikkeld.

Het zoeken naar haar oorsprong vraagt om zorgvuldigheid, historisch besef, bronkritiek en respect voor de vele vormen waarin zij heeft bestaan.

Vanuit de overlevering van het Vishnuh-Genootschap wordt adat in de eerste plaats begrepen als een praktisch en ethisch ordeningsprincipe voor het dagelijks leven. Zij vormt geen heilig of onaantastbaar systeem dat boven iedere discussie verheven is, maar een samenhangend geheel van normen, waarden en gebruiken dat richting geeft aan de verhouding tussen mens, gemeenschap, natuur en verantwoordelijkheid.

De kracht van adat ligt daarom niet in een mystieke of dogmatische status, maar in haar vermogen een evenwichtige samenleving te

ondersteunen en richting te geven aan het menselijk handelen.

Binnen de overlevering van het Vishnuh-Genootschap wordt bovendien onderscheid gemaakt tussen de oorspronkelijke adat zoals deze binnen de Javaanse vorstendommen en gemeenschappen werd bewaard, en de vele interpretaties die zich later onder invloed van religieuze, politieke en maatschappelijke ontwikkelingen over de Indische Archipel hebben gevormd.

Hierdoor ontstonden in verschillende perioden nieuwe verklaringen, symbolische interpretaties en religieuze inkleuringen die niet noodzakelijk deel uitmaakten van de oorspronkelijke overlevering zoals deze binnen het Genootschap werd bewaard.

Deze latere ontwikkelingen worden niet zonder meer afgewezen, maar beschouwd als uitingen van hun eigen historische, culturele en maatschappelijke context.

Vanuit deze benadering wordt duidelijk dat de verscheidenheid binnen adat geen teken van zwakte is, maar juist een weerspiegeling van de uiteenlopende gemeenschappen, koninkrijken, families en dorpen waarin zij door de eeuwen heen werd toegepast en doorgegeven.

Tegelijkertijd vraagt de bestudering van adat om een zorgvuldig onderscheid tussen oorspronkelijke overlevering, regionale varianten en latere interpretaties, zodat iedere traditie vanuit haar eigen historische context kan worden begrepen.

Tijdens het samenstellen van dit werk werd steeds duidelijker hoe sterk deze traditie de relatie tussen mens en wereld begrijpt als iets ondeelbaars. Niet als een abstract idee, maar als een concrete levenshouding die doorwerkt in recht, economie, opvoeding, gemeenschap en spirituele beleving.

Dit boek is daarom geen afsluiting van een verleden, maar een voortzetting ervan in taal. Het wil een oude stem opnieuw hoorbaar maken

in een tijd waarin verbondenheid opnieuw betekenis zoekt.

De lezer wordt uitgenodigd dit werk niet uitsluitend te beschouwen als tekst, maar als een uitnodiging tot reflectie en herbezinning. Niet om klakkeloos te volgen, maar om te onderzoeken wat ervan resoneert in het eigen leven en bewustzijn.

Want iedere traditie leeft slechts voort zolang zij wordt herkend, gedragen en opnieuw belichaamd in het handelen van de mens.

De waarde van een overlevering ligt daarom niet uitsluitend in haar ouderdom, maar in haar vermogen om haar oorspronkelijke beginselen met wijsheid en verantwoordelijkheid te blijven toepassen binnen de werkelijkheid van iedere nieuwe generatie.

■ *Lancar Ida-Bagus*